

0254-0257- SS Stephanus I - Decretum Supra Omnibus Episcopis Scripta

O93, f. 22, vb; N442, f. 51rb; V630, f. 53rb; I83, f. 111rb; VD38, f. 104ra; SG670, p. 216a; P9629, f. 27v

CUIUS¹ SUPRA GENERALITER OMNIBUS EPISCOPIIS SCRIPTA. <V630, f. 53vb>

Stephanus sanctae apostolicae et universalis Romanae ecclesiae episcopus omnibus per diversas provincias con<SG670, p. 216b>stitutis episcopis in domino salutem.

Plurimum² gaudemus in domino et in dono gratiae ipsius gloriamur, quod fides vestra per bona opera crescit magnifice et dilatatur amplissime. Sed nimis affligimur et tribulamur de³ vestra oppressione, super qua crebrior⁴ commeantium⁵ usque⁶ ad nos fratrum sermo perlatus⁷ est.

Non oportuerat⁸ quidem, ut⁹ ab illis, a¹⁰ quibus sustentari¹¹ et por<I83, f. 111va>tari atque honorari debueratis, tantis vos oppressionibus concuti. Quapropter¹² necessarium est, ut remotis talium tergiversationibus^{13 14}, quibus venenosa¹⁵ malicia revelari et obscurari bonitas et veritas solet, <N442, f. 51va> adminiculum¹⁶ non modicum vobis a fidelibus impendatur¹⁷ atque ab hac¹⁸ apostolica sede¹⁹ suffragetur, quos per divinam²⁰ gratiam²¹ <VD38, f. 104rb> Christi auxilio²² dignum est adiuvari, ne in totius ecclesiae perturbationem²³ imprudens^{24 25} procedat intentio et ea, quae²⁶ a²⁷ sanctis praedecessoribus²⁸ nostris et reliquis sanctis patribus²⁹ dudum fuerant prohibita, denuo³⁰ reviviscant³¹. Loci namque nostri³² consideratione compellimur³³ ea, quae³⁴ ad notionem^{35 36} <SG670, p. 217a> nostram emendanda pervenerunt³⁷, propter deum non relinquere³⁸, sed digna emendatione corrigere. Et si saecularibus officiis ordo suus et tradita a maioribus³⁹ disciplina servanda est, quis⁴⁰ ferat⁴¹ ecclesiasticos ordines temeraria praesumptione confundi, audita negligere et emendanda non⁴² opem ferendo postponere^{43 44}?

Audivimus⁴⁵ enim vos a quibusdam accusari <I83, f. 111vb> non tam pro vestra culpa, quam⁴⁶ eorum libitu⁴⁷, ut vestra rapere possint et ideo vos nimis affligi et concuti in tantum, ut etiam⁴⁸ a sedibus propriis pellamini⁴⁹ et tali occasione ecclesiae facultates⁵⁰ vestrasque⁵¹ vastentur⁵² ac⁵³ depraedentur. Ista⁵⁴, carissimi, non oportet fieri nec denuo replicari. Tamen necesse est, quae totiens usurpantur, saepius replicentur et prohibeantur. Nam quicquid in sacratis⁵⁵ deo⁵⁶ rebus <VD38, f. 104va> et episcopis⁵⁷ iniuste agitur pro sacrilegio reputabitur, quia sacra sunt et violari⁵⁸ a⁵⁹ quoquam non de<SG670, p. 217b>bent.

Nullus⁶⁰ enim episcoporum^{61 62}, dum suis fuerit rebus exspoliatus aut a sede propria qualibet occasione pulsus, debet accusari aut⁶³ a quoquam ei potest⁶⁴ crimen obici⁶⁵, priusquam integerrime restauretur et⁶⁶ omnia, quae ei ablata quocumque sunt⁶⁷ ingenio legibus redintegrentur⁶⁸, et ipse propriae sedi et pristino statui⁶⁹ regulariter reddatur ita, ut omnes pos<V630, f. 53vb>sessiones et cuncta⁷⁰ sibi⁷¹ iniuste <P9629, f. 28r> sublata atque <I83, f. 112ra> fructus omnes ante coeptam⁷² accusationem⁷³ <O93, f. 23ra> primates⁷⁴ et synodus⁷⁵ episcopo, de quo agitur, funditus⁷⁶ restituant⁷⁷, quia⁷⁸ hoc non solum ecclesiasticae, sed etiam saeculi leges fieri⁷⁹ prohibent.

Neque aliquis eorum aut ecclesiarum auctorum⁸⁰ vel defensorum ad^{81 82} aliquos⁸³ prius accusari debet, quam ipsi caritative⁸⁴ bis aut ter ab eis, qui se laesos⁸⁵ aestimant⁸⁶ vel eos pro aliquibus erratibus corripere cupiunt, conveniantur^{87 88}, ut ab eis aut familiarem emendationem aut iustam per<SG670, p. 218a>cipiant excusationem⁸⁹. Quod⁹⁰, qui praesumpserit⁹¹, liminibus arceatur ecclesiae usque ad condignam satisfactionem.

Accusatores⁹² <VD38, f. 104vb> vero et accusationes, quas saeculi leges non recipiunt et antecessores nostri prohibuerunt, et nos submovemus. Nullus enim alienigena⁹³ aut accusator eorum fiat aut iudex. <N442, f. 52rb> Unde et de Loth scriptum est: Ingressus es ut advena, numquid iudices⁹⁴?

Accusator autem vestrorum⁹⁵ nullus⁹⁶ sit servus aut libertus suspecta aut⁹⁷ infamis persona. Repellantur⁹⁸ etiam cohabitantes^{99 100} inimicis¹⁰¹ et omnes laici, quia infestationem^{102 103} blasphemiae <I83, f. 112rb> affectio amicitiae¹⁰⁴ incitare¹⁰⁵ solet. Nec illi in vestra sunt¹⁰⁶ suscipiendi¹⁰⁷ accusatione, qui¹⁰⁸ vos in sua^{109 110} nolunt¹¹¹ recipere infamatione^{112 113}. Nullus¹¹⁴ enim¹¹⁵ anathema¹¹⁶ suscipiatur¹¹⁷ nec a quoquam credatur¹¹⁸, quae ab eis vel dicuntur¹¹⁹ vel conscribuntur¹²⁰. Eos dico anathematizatos¹²¹ <SG670, p. 218b> esse, quos¹²² episcopi suis scriptis anathematizaverunt¹²³ aut eorum statuta anathematizant.

Per¹²⁴ scripta enim nullius¹²⁵ accusatio suscipiatur, sed propria voce, si legitima et condigna accusatoris persona fuerit, praesente videlicet eo, quem accusare desiderat¹²⁶, quia nullus absens aut accusari potest¹²⁷ aut accusare.

Nullus¹²⁸ <VD38, f. 105ra> tamen praefati ordinis vir accusari potest aut respondere suis accusatoribus debet, priusquam regulariter a suo primate vocatus sit locumque defendendi et¹²⁹ inquirendi¹³⁰ accipiat¹³¹ ad abluenda¹³² crimina.

Nulli¹³³ enim metropolitani aut alii episcopi appellantur¹³⁴ primates, nisi¹³⁵ hi^{136 137}, qui primas¹³⁸ sedes tenent, et quorum¹³⁹ civitates antiqui primates esse censuerunt¹⁴⁰. Reliqui¹⁴¹ vero, qui ceteras metropolitanas civitates adepti¹⁴² sunt, non primates, sed aut¹⁴³ archiepiscopi aut metropolitani vocentur. Urbes enim et loca, quibus primates praesidere debent, non <SG670, p. 219a> mo<V630, f. 54ra>dernis, sed etiam multis ante adventum Christi sunt statutae¹⁴⁴ temporibus, quarum primates etiam gentiles pro maioribus negotiis appellabant. In¹⁴⁵ ipsis¹⁴⁶ vero urbibus post¹⁴⁷ Christi adventum apostoli et successores eorum patriarchas vel primates posuerunt, ad quos episcoporum¹⁴⁸ negotia salva in omnibus apostolica auctoritate et maiores causae post apostolicam sedem sunt referendae¹⁴⁹.

Et licet apostolo prohibente inter christianos non debeant accusationes¹⁵⁰ exerceri¹⁵¹, si prohiberi¹⁵² non poterint¹⁵³, accusationes episcoporum ad memoratos primates debent¹⁵⁴ <VD38, f. 105rb> ab accusatoribus¹⁵⁵ deferri.

Studendum est tamen¹⁵⁶ episcopis, ut dissidentes¹⁵⁷ fratres magis ad pacem quam ad iudicium cohortentur¹⁵⁸. Episcopus¹⁵⁹ autem aliter non debet audiri vel iudicari nisi in praesentia omnium comprovincialium¹⁶⁰ et ab omnibus comprovincialibus episcopis, quia ipsis <I83, f. 112vb> absentibus nec debet nec potest. Quae vero personae ad accusationem eorum non sint¹⁶¹ admittendae, et¹⁶² <SG670, p. 219b> superius ex parte dictum est <N442, f. 52rb> et latius tam hi quam et infames personae in epistola, quam dudum Hilario episcopo¹⁶³ misimus, sunt adnumeratae.

Ultra provinciae¹⁶⁴ vero terminos accusandi licentia non progrediatur¹⁶⁵, sed¹⁶⁶ omnis¹⁶⁷ accusatio intra provinciam audiatur, et a comprovincialibus terminetur, nisi¹⁶⁸ ad¹⁶⁹ sedem apostolicam fuerit tantum appellatum.

Et¹⁷⁰ neganda¹⁷¹ est accusatis¹⁷² licentia criminandi, priusquam se¹⁷³ crimine, quo premuntur, exuerint¹⁷⁴, quia non est credendum contra alios eorum confessioni, qui criminibus implicati¹⁷⁵ sunt, nisi se prius probaverint¹⁷⁶ innocentes, <VD38, f. 105va> quoniam¹⁷⁷ periculosa est et admitti non debet¹⁷⁸ rei¹⁷⁹ ¹⁸⁰ adversus quemcumque professio¹⁸¹.

Familiares vero et sponte confessi atque sceleribus irretiti¹⁸² non debent¹⁸³ admitti¹⁸⁴ nec¹⁸⁵ hi, qui hesterni¹⁸⁶ die aut perendie¹⁸⁷ aut ante fuerunt inimici.

Clericus¹⁸⁸ ergo¹⁸⁹, qui episcopum suum accusaverit aut ei insidiator exstiterit, non est recipiendus, quia infamis effectus est et¹⁹⁰ a gradu¹⁹¹ <SG670, p. 220a> debet recedere ac¹⁹² curiae tradi serviendus¹⁹³. Laicis¹⁹⁴ ¹⁹⁵ quoque, quam<I83, f. 113ra>vis religiosi¹⁹⁶ sint¹⁹⁷, nulla¹⁹⁸ tamen de¹⁹⁹ ecclesiasticis facultatibus aliquid disponendi²⁰⁰ legitur umquam attributa²⁰¹ facultas.

Scimus, dilectissimi, quia²⁰² semper carnales spiritales solent persequi et malivoli benevolos infamari²⁰³ ²⁰⁴ et lacerari²⁰⁵. Idcirco²⁰⁶ apostoli et successores eorum ac²⁰⁷ reliqui sancti patres noluerunt fieri²⁰⁸ ²⁰⁹ facilem²¹⁰ episcoporum²¹⁰ <V630, f. 54rb> accusationem, quoniam, si facilis esset, aut nullus aut vix aliquis modo inveniretur.

<P9629, f. 28v> Throni²¹¹ enim dei vocantur, <O93, f. 23rb> ideo²¹² non debent moveri aut affligi vel perturbari²¹³. De ipsis²¹⁴ ergo ait propheta: Caeli enarrant gloriam dei, et opera manuum²¹⁵ eius annuntiat²¹⁶ firmamentum. Hi²¹⁷ vero, qui non sunt bonae conversationis et²¹⁸ quorum vita est accusabilis, aut quorum fides, vita et libertas nescitur, non possunt eos²¹⁹ accusare.

<VD38, f. 105vb> Primo semper accusatorum personae, fides, vita²²⁰ et conversatio est enucleatim inquirenda²²¹, et postea ea, quae obiciunt²²², fideliter sunt pertractanda²²³, quia nihil prius fieri debet, quam²²⁴ impeditorum²²⁵ ²²⁶ personae fidesque²²⁷ eorum²²⁸, vita et conversatio diligenter discutiatur, ne alicuius invidia aut inimicitia vel intentione mala quisquam²²⁹ vexetur.

Criminationes²³⁰ adver<I83, f. 113rb>sus doctorem nemo suscipiat, quia magis sunt doctores portandi²³¹ quam laedendi²³² aut infamandi²³³. Unde ait apostolus: Alter alterius onera portate, et sic adimplebitis legem Christi. Caritas²³⁴ autem non est ambitiosa²³⁵, non aemulatur²³⁶, non inflatur, non²³⁷ quaerit, quae sua sunt, sed quae Iesu Christi. Qui manet in caritate, in deo manet et deus in eo. Et qui in deo manet, nullum vult <N442, f. 52rb> nocere, sed omnes desiderat²³⁸ adiuvare et sustentare, sicut ipse dominus omnes venit salvare et animam²³⁹ suam dare redemptionem pro nobis²⁴⁰.

Eorum autem accusandi sacerdotes vel testificandi in eos vocem obstruimus²⁴¹, quos non humanis, sed divinis vocibus damnatos vel mortuos esse cognoscimus.

<VD38, f. 106ra> Praevidere ergo summopere²⁴² debent omnes, qui sacerdotes domini persequuntur tam occulte quam manifeste, ne²⁴³ subiectis²⁴⁴ domini damnentur²⁴⁵ praeceptis. Per Hieremiam autem²⁴⁶ prophetam²⁴⁷ tales comminando²⁴⁸ <SG670, p. 221a> dominus loquitur dicens: Iniquitates nostrae declinaverunt omnia²⁴⁹ et peccata nostra amoverunt²⁵⁰ bona²⁵¹ a nobis, quia inventi sunt in populo meo impii et loquentes <I83, f. 113va> vana. Statuerunt ad disperdendos viros et comprahenderunt ut laqueus venantis²⁵² plenus volatilibus, sic domus eorum plena dolo. Et per David ait: Qui cogitaverunt malicias in corde tota die versati sunt in proeliis. Exacuerunt²⁵³ linguas suas quasi serpentes, venenum aspi<V630, f. 54va>dum sub labiis eorum. Et paulo post: Cadent super eos carbones in ignem²⁵⁴, deicies eos in foveas²⁵⁵, ut non consurgant. Vir linguosus non dirigetur²⁵⁶ ²⁵⁷ in terra, virum iniquum²⁵⁸ mala capient in interitu²⁵⁹. Scio²⁶⁰, quia faciet dominus causam inopis, iudicia pauperum. Item <VD38, f. 106rb> idem: Muta²⁶¹ fiant labia dolosa. Et iterum per Hieremiam inquit: Omnes in sanguine iudicantur, unusquisque proximum suum²⁶² tribulat. Omnes in malum manus suas praeparant.

Hos dominus praevidens apostolis praecepit, ne facile <SG670, p. 221b> servi²⁶³ sui lacerarentur²⁶⁴, ne forte perderentur²⁶⁵ aut in talem temptationem inciderent, quam ferre minime possent. Idcirco sancti apostoli et successores eorum decretorum normas²⁶⁶ ²⁶⁷ statuerunt, ne talium vox, quae magis perdere nititur²⁶⁸ <I83, f. 113vb> innocentes et simplices quam salvare, facile reciperetur²⁶⁹, sed ipsi his iaculis²⁷⁰ pellerentur²⁷¹ procul et domini discipulos iuxta voluntates et versutias²⁷² eorum²⁷³ minime perdere possent.

Unde et ipse dominus ait: Excutite pulverem de pedibus vestris in testimonium illis. Et alibi ipsa²⁷⁴ per se veritas de²⁷⁵ talibus dicit: Melius est illi, ut suspendatur mola asinaria in collo eius et demergatur²⁷⁶ in profundum maris,

quam scandalizet unum de pusillis istis. Et²⁷⁷ Iacobus apostolus inquit²⁷⁸: Iudicium sine misericordia <VD38, f. 106va> illi, qui non fecerit misericordiam. Et²⁷⁹ Ioannes²⁸⁰ apostolus et evangelista ait: Qui odit fratrem suum homicida est, et scitis, quia omnis homicida <N442, f. 52va> non habet vitam aeternam in se manentem. Vos²⁸¹ tamen, filii carissimi, hortamur, ut²⁸² patienter mala vobis illata domini ad<SG670, p. 222a>miniculo portetis et his apostolicis praeceptis tales procul²⁸³ pellite, ne more²⁸⁴ canino vos lacerare aut mordere valeant. Mementote etiam, quia iuxta psalmographi²⁸⁵ ²⁸⁶ vocem homo²⁸⁷ sicut fenum dies eius, et²⁸⁸ ut flos agri ita floriet²⁸⁹. Et apostolus ait: Totus <O93, f. 23va> mundus in maligno positus²⁹⁰ est. Unde precamur, ne tales multum timeatis, quia infames sunt et non multum vos nocere²⁹¹ possunt, <I83, f. 114ra> quia eorum vox exstincta est, quoniam sic odit deus²⁹² eos, qui adversus patres armantur, ut patrum invasores, qui²⁹³ in omni mundo²⁹⁴ infamia sunt notati²⁹⁵.

Armamini ergo his apostolicis adminiculis²⁹⁶ contra eos et spiritu principali roborate corda vestra, ut deus, qui²⁹⁷ vos pastores in populo suo vocari voluit, non neglegentes <VD38, f. 106vb> aut tepidos²⁹⁸ lupis supervenientibus fugientes inveni<V630, f. 54vb>at²⁹⁹, sed exemplo boni pastoris³⁰⁰ agnos pariter cum matribus et filiis ac filiabus viriliter defensantes atque ad sanctam matrem³⁰¹ ecclesiam fideliter reportantes semper inveniat. Et quamquam dies mali sint³⁰², vos tamen <SG670, p. 222b> nolite esse imprudentes, sed intelligentes, quae sit voluntas dei. Quam ob rem <P9629, f. 29r> confortamini et state in fide viriliter agentes, ac omnia vestra in caritate fiant et secundum sanctum³⁰³ evangelium: In patientia vestra possidete animas vestras. Recordamini quoque sanctorum apostolorum et prophetarum, et quia multum laboraverunt in domino, ideo adepti sunt praemia sempiterna. Scitote etiam, quoniam iuxta psalmistae³⁰⁴ vocem: Multae tribulationes iustorum, et de his³⁰⁵ omnibus liberavit³⁰⁶ eos dominus. Quapropter, <I83, f. 114rb> filii carissimi, hortamur vos et³⁰⁷ deprecamur, ut crebris orationum vestrarum precibus deum exoretis, ut <VD38, f. 107ra> liberemur et³⁰⁸ nos et vos iuxta dictum apostoli ab importunis et malis hominibus, quia non omnium est fides. Flagitate³⁰⁹ etiam, ut deus et dominus noster, qui est refugium pauperum et spes humilium, sanctam suam ecclesiam³¹⁰ pretioso³¹¹ videlicet sanguine suo redemptam, et nos, qui eandem sanctam ecclesiam docere, <VD38, f. 107rb> regere, portare³¹² et tueri³¹³ debemus³¹⁴, de³¹⁵ praedictis oppressionibus et³¹⁶ temptationibus saeculi huius³¹⁷ nequam³¹⁸ atque de omnibus necessitatibus nostris misericorditer eruat³¹⁹ ³²⁰, ut³²¹ sermo dei currat³²² et clarificetur gloriosum <SG670, p. 223a> evangelium domini nostri Iesu Christi, et gratia³²³ eius in nobis vacua non fiat, ne sine fructu evangelii, quod³²⁴ absit, ste<N442, f. 52vb>riles³²⁵ in conspectu dei appareamus et vacui filiorum³²⁶ filiarumque³²⁷ numero³²⁸ revertamur³²⁹, nec³³⁰ de³³¹ abscondito talento domino veniente rei³³² esse iudicemur. Ista³³³ enim semper invidet satan³³⁴, et idcirco tales adversum nos suscitatur, qui nos premant et suffocent, ut domini oves absque³³⁵ nos rapiat et in ima, non existentibus pastoribus, qui eas³³⁶ custodiant³³⁷ et de<I83, f. 114va>fendant, ruere³³⁸ faciat.

Vos ergo pro viribus laborate et orate atque vigilate, ne haec fiant, scientes nos semper paratos esse in omnibus, quibuscumque posse³³⁹ dominus <VD38, f. 107va> dederit³⁴⁰ modis³⁴¹, vobis opem³⁴² ferre³⁴³, licet³⁴⁴ ³⁴⁵ nos ab ipsis aemulis³⁴⁶ sanctae dei ecclesiae et vestris³⁴⁷ non simus³⁴⁸ excepti et tribulationes³⁴⁹ cordis³⁵⁰ nostri pro vestra et nostra tribulatione sive ovium³⁵¹ nobis commissarum admodum³⁵² sint³⁵³ dilatatae. Vos quoque obsecramus³⁵⁴, ut iniunctum vobis³⁵⁵ a domino <V630, f. 55ra> famulatum³⁵⁶ non neglegatis et omnes oppressos et cunctos dei servos atque generaliter omnes christianos, prout³⁵⁷ dominus posse³⁵⁸ ³⁵⁹ dederit³⁶⁰, adiuvare <SG670, p. 223b> studeatis, ut ante tribunal³⁶¹ Christi mercedem habeatis perpetuam. Et scitote, quod memoria vestra coram deo est assidue et ante corpora apostolorum pro vobis preces fiunt³⁶² quotidie, ut et vos liberemini ab importunis et malis hominibus domini auxilio et oves vobis commissae ad pascua³⁶³ aeternae vitae una vobiscum perveniant sempiterna³⁶⁴.

Unitatem et communionem³⁶⁵ ³⁶⁶ dilectionis vestrae valentem³⁶⁷ ac proficientem³⁶⁸ in salutem omnium populo<I83, f. 114vb>rum creator omnium <VD38, f. 107vb> dominus omnipotens³⁶⁹ memorem nostri aeternaliter custodiat. Amen.

Data Nonas Aprilis Valeriano et Gallicano vv. cc. cons³⁷⁰.

O93, f. 23va; N442, f. 52vb; V630, f. 55ra; I83, f. 114vb; VD38, f. 197vb; SG670, p. 223b; P9629, f. 29r

- 1 *Überschrift*] EPISTOLA STEPHANI PAPAE SG670
- 2 Plurimum] Primum vel plurimum *korr. aus* Primum mum P9629
- 3 de vestra *fehlt* VD38
- 4 *am Rande* Frequentior VD38
- 5 *am Rande* Venientium VD38
- 6 usque ad nos fratrum *fehlt* SG670
- 7 *am Rande* Perductus nunciatus VD38
- 8 oportuerit VD38
- 9 ut *fehlt* V630; SG670
- 10 a *fehlt* O93; P9629; SG670

- 11 sustentari *korr. aus* suscitari O93
12 Quapropter] quia propter P9629
13 *am Rande* Astutiis VD38
14 tergiversationibus] tergiversationibus a *korr. aus* tergiversationibus SG670
15 venenosa] venenum ac *korr. aus* venenum a SG670
16 *am Rande* Auxilium VD38
17 impendantur I83; impendatur *korr. aus* impendantur SG670
18 hac *fehlt* I83; SG670
19 sede] sede eis *korr. aus* sede SG670
20 divinam gratiam] divina gratia VD38
21 gratia VD38
22 auxilio *korr. aus* auxilium P9629
23 perturbatione VD38
24 *am Rande* Inverecunda VD38
25 impudens VD38; impudens *korr. aus* imprudens SG670
26 quae a *korr. aus* quae V630
27 a *fehlt* P9629
28 precessoribus *korr. aus* processoribus SG670
29 patribus *fehlt* SG670
30 *am Rande* Iterum VD38
31 reviviscant *korr. aus* revivescant SG670
32 nostrae V630; P9629
33 compellimus VD38
34 que ad *korr. aus* que SG670
35 *am Rande* Cognitionem VD38
36 notitiam *korr. aus* notationem V630; notationem I83; notionem *korr. aus* notationem SG670
37 pervenerint *korr. aus* pervene N442
38 derelinquere SG670
39 *am Rande* A patribus VD38
40 Quis *korr. aus* Qui SG670
41 *am Rande* Sustineat VD38
42 non opem ferendo *fehlt* I83
43 *am Rande* Perturbari VD38
44 praeponere SG670
45 *am Rande* Quicquid in sacratis deo rebus et episcopis iniuste agitur pro sacrilegio reputabitur V630
46 quam] quam pro *korr. aus* quam V630
47 *am Rande* Voluntate Placito VD38
48 etiam *fehlt* SG670
49 pellemini O93; P9629
50 facultates vestrasque] facultatesque vestrae *korr. aus* facultatesque vestras SG670
51 vestraeque V630; P9629
52 *am Rande* Dissipentur VD38
53 ac depraedentur *fehlt* VD38; SG670
54 *am Rande* Iniuria episcopi sacrilegium est P9629
55 sacris I83; SG670
56 deo] id est SG670
57 episcopis] episcopis et presbyteris *korr. aus* episcopis O93
58 *am Rande* Corrupti VD38
59 *am Rande* Ab aliquo VD38
60 *am Rande* Ut nullus episcoporum dum suis fuerit rebus expoliatus aut a sede propria pulsus debet accusari V630; *am Rande* Quod non debeat accusari episcopus suis rebus expoliatus P9629
61 episcoporum VD38
62 episcoporum] episcoporum aut presbyterorum *korr. aus* episcoporum O93
63 aut a *korr. aus* aut N442
64 potes P9629
65 abici P9629
66 et omnia, quae ei ablata quocumque sunt ingenio legibus redintegrentur, et ipse] et in ipso VD38
67 sunt *fehlt* V630
68 redintegerentur I83
69 *am Rande* Ordini VD38

[70](#) cuncta *korr. aus* cunta P9629
[71](#) sibi *fehlt* SG670
[72](#) *am Rande* Inchoatam VD38
[73](#) accusationem *korr. aus* occasionem SG670
[74](#) primates *korr. aus* primades V630
[75](#) synodus *korr. aus* synodum SG670
[76](#) *am Rande* Pleniter VD38
[77](#) *am Rande* Restaurent VD38
[78](#) Quia *korr. aus* Quam P9629; Quia *korr. aus* Qui ab SG670
[79](#) fieri *fehlt* VD38
[80](#) actorum *korr. aus* auctorum V630
[81](#) et P9629
[82](#) ad aliquos] aliquis V630; aliquis *korr. aus* aliquos SG670
[83](#) aliquos *korr. aus* aliquos um P9629
[84](#) caritative bis] caritati verbis I83
[85](#) *am Rande* Afflictos VD38
[86](#) existimant SG670
[87](#) *am Rande* Admoneatur VD38
[88](#) convenient V630; Convenientur *korr. aus* Convetantur P9629; conveniatur VD38
[89](#) excusationem. Quod, qui praesumpserit, liminibus arceatur *korr. aus* excusationem O93
[90](#) *am Rande* De accusatoribus qui recipiendi sint qui reiciendi VD38
[91](#) presumserit a *korr. aus* presumerit N442
[92](#) *am Rande* De accusatoribus qui recipiendi sunt quive reiciendi N442; *am Rande* De non recipiendis in accusatione V630; *am Rande* Qui sunt qui acusare nequeunt P9629
[93](#) alienigena *korr. aus* alienigenam V630; alienus I83; SG670
[94](#) iudices] iudices nos *korr. aus* iudices SG670
[95](#) vestrorum *korr. aus* rum O93
[96](#) nullis V630
[97](#) aut infamis persona] persona aut infamis SG670
[98](#) *am Rande* Ut cohabitatores inimicorum et omnes laici repellantur ab accusatione episcopi I83
[99](#) *am Rande* Simul habitantes VD38
[100](#) cohabitantes] quohabitanes P9629; queo habitantes *korr. aus* quohabitanes SG670
[101](#) inimici I83
[102](#) infestatione P9629
[103](#) infestationem blapsemie affectio amicitiae incitare solet. Nec illi in vestras suscipiendi (*korr. aus* suscipienda) accusatione *korr. aus* infestationem VD38
[104](#) inimicitiae SG670
[105](#) incitare *korr. aus* incitari SG670
[106](#) sunt suscipiendi] possunt suscipi SG670
[107](#) suspiciendi *korr. aus* suspiendi O93
[108](#) qui vos] quos SG670
[109](#) suam VD38
[110](#) sua nolunt recipere infamatione] suam volunt recipere infamationem SG670
[111](#) volunt P9629; VD38; SG670
[112](#) *am Rande* Accusationem VD38
[113](#) infamationem VD38
[114](#) Nulli *korr. aus* Nullus SG670
[115](#) etenim SG670
[116](#) anathematizati *korr. aus* anathema SG670
[117](#) suscipiantur SG670
[118](#) credantur SG670
[119](#) dicitur I83
[120](#) conscribuntur *korr. aus* scribuntur O93
[121](#) *am Rande* A consortio fidelium alienatres (!) VD38
[122](#) quos *korr. aus* quo V630
[123](#) anathematizaverunt aut] anathematizaverunt et *korr. aus* anathematizaverunt SG670
[124](#) *am Rande* De ordine accusantis P9629; *am Rande* Ut scriptam accusationem nemo suscipiat I83
[125](#) illius P9629
[126](#) desiderant SG670
[127](#) poterit SG670

128 Nullum *P9629*
129 aut *SG670*
130 inrequirendi *V630*
131 accipiat *korr. aus accipi accipiat V630*
132 *am Rande* Purganda *VD38*
133 *am Rande* Nulli metropolitani aut alii episcopi appellantur primates *V630*
134 appellantur *SG670*
135 nisi hi *korr. aus nisi P9629*
136 hi *fehlt V630*
137 nisi hi qui primas sedes tenent, et quorum civitates antiqui primates *fehlt VD38*
138 prima *P9629; N442*
139 eorum *I83*
140 censuerunt *korr. aus censerunt O93*
141 *am Rande* primates *P9629; am Rande* Qui aliis sint primates alii archiepiscopi *I83*
142 *am Rande* obtinuerunt *VD38*
143 aut *fehlt I83*
144 statutę *korr. aus statu VD38*
145 In *fehlt P9629*
146 ipsi *VD38*
147 propter *SG670*
148 episcoporum *VD38*
149 *am Rande* Nunciande *VD38*
150 accusationes] accusationes episcoporum *V630*
151 *am Rande* Peragi fieri *VD38*
152 prohibere *P9629*
153 poterit *V630; P9629; potuerint I83; SG670; poterunt VD38*
154 debent ab *korr. aus debent N442*
155 cusatoribus *VD38*
156 tam *O93*
157 *am Rande* Discordantes *VD38*
158 coherterentur *I83*
159 *am Rande* Episcopos ab omnibus comprovincialibus audiendos *P9629*
160 comprovincialium] in provincialium *P9629; comprovincialium korr. aus provincialium N442*
161 sunt *P9629*
162 ut *P9629*
163 episcopo *fehlt V630*
164 provinciae vero] provintiarum ero *SG670*
165 *am Rande* Procedat *VD38*
166 *am Rande* quod accusatis neganda est licentia accusandi priusquam ab accusationibus solvantur *I83*
167 omnes *P9629*
168 Nisi ad *korr. aus Nisi SG670*
169 ad sedem apostolicam] a sede apostolica *VD38*
170 et] Sed et *korr. aus et SG670*
171 neganda est *korr. aus neganda P9629*
172 accusantibus *V630; accusantis P9629; accusatis korr. aus accusantis SG670*
173 se *korr. aus sine P9629*
174 *am Rande* Purgaverint *VD38*
175 *am Rande* Colligati *VD38*
176 probaverint *korr. aus probaverit P9629*
177 *am Rande* De personis accusatorum *I83*
178 deberet *SG670*
179 *am Rande* Mali perversi *VD38*
180 eius *SG670*
181 *am Rande* Manifestatio accusatio
182 irretiti *korr. aus irretium SG670*
183 debent *korr. aus debet SG670*
184 *am Rande* suscipi *VD38*
185 Nec *korr. aus Ne SG670*
186 hesterna *korr. aus externa V630; SG670; externa O93; P9629; I83*
187 *am Rande* Tertia die *VD38*

188 *am Rande* Clericus non accuset episcopum suum *P9629*; *am Rande* Non liceat clericos accusare episcopos *N442*; *VD38* (clericos] CLERICUS); *am Rande* De clericis qui episcopum accusaverit quia a gradu decidere et curie sit tradendus *I83*
189 vero *N442*; *SG670*
190 et a *korr. aus* et *VD38*
191 gradu debet *korr. aus* gradu *P9629*
192 ac curie *korr. aus* accusarie *VD38*; *SG670*
193 serviendi *P9629*; ferendus *korr. aus* serviendus *SG670*
194 *am Rande* Laici non disponant res ecclesie *P9629*; *am Rande* Quod laicis de ecclesiasticis facultatibus disponendi aliquid non legitur attributa facultas *VD38*
195 Laici *VD38*
196 religiosi *korr. aus* religiosi *P9629*
197 sunt *P9629*
198 nulli *V630*; *VD38*; nullo *P9629*; nullis *korr. aus* nulli *SG670*
199 de *korr. aus* d *O93*
200 deponendi *P9629*
201 *am Rande* Data concessa *VD38*
202 quia *korr. aus* qui *O93*
203 infamare *I83*; *VD38*; *SG670*
204 *am Rande* Criminari *VD38*
205 lacerare *VD38*; *SG670*
206 Idcirco apostoli *korr. aus* Idcirco *P9629*
207 ac *korr. aus* a *O93*
208 *am Rande* Affligere *VD38*
209 facile] faciles in *V630*; *I83*; facile *VD38*; facile in *P9629*; *SG670*
210 episcoporum] episcopos *I83*; *SG670*
211 *am Rande* Quod episcopi throni dei vocantur *VD38*
212 ideo] ideo enim *P9629*
213 turbari *VD38*
214 ipso *P9629*
215 nuum *VD38*
216 adnunciet *O93*
217 *am Rande* Hic dicit qui non possunt accusare *I83*
218 et *fehlt* *V630*
219 eos accusare *korr. aus* accusare eos *O93*
220 vitae *VD38*
221 inquirenda *N442*
222 obiciunt *korr. aus* abiciunt *V630*; abiciunt *VD38*
223 pertrantanda *VD38*
224 quam] quam ut *korr. aus* quam *P9629*; quam ut *SG670*
225 *am Rande* Accusatorum *VD38*
226 impetitorum *V630*; praedictorum *korr. aus* peditorum *P9629*; impeccatorum *VD38*; praedictorum *SG670*
227 fides *I83*; *SG670*
228 eorum *fehlt* *V630*; *I83*; *SG670*
229 quisquam *korr. aus* quisquis *P9629*
230 *am Rande* Crimina contra doctorem non suscipientur *P9629*
231 portandi *korr. aus* portan *I83*
232 *am Rande* affligendi *VD38*
233 infirmandi *P9629*
234 Caritas autem non est ambitiosa, non aemulatur, non inflatur, non quaerit, quae sua sunt, sed quae Iesu Christi *fehlt* *SG670*
235 *am Rande* Cupiditate plena *VD38*
236 *am Rande* Invidet *VD38*
237 non *korr. aus* no *P9629*
238 desiderant *VD38*
239 animam suam] anima sua *O93*
240 vobis *VD38*; *SG670*
241 *am Rande* Claudimus *VD38*
242 summopere debent omnes *korr. aus* summopere *P9629*
243 nec *I83*

[244](#) *am Rande* uppositis VD38
[245](#) dampnantur VD38
[246](#) enim *korr. aus* autem SG670
[247](#) prophetam] prophetam ad SG670
[248](#) *am Rande* Ultionem promittendo VD38
[249](#) omnia et] et omnia SG670
[250](#) *am Rande* Repulerunt VD38
[251](#) bona *fehlt* SG670
[252](#) vaenantis *korr. aus* vanatis I83
[253](#) Exaguerunt I83
[254](#) igne V630; P9629
[255](#) foveam SG670
[256](#) diriget O93
[257](#) dirigitur in terra *korr. aus* dirigitur SG670
[258](#) iniustum V630
[259](#) interitum I83
[260](#) Scio quia dominus faciet] quia dominus scit *korr. aus* Scit quia dominus
[261](#) multa P9629
[262](#) suum P9629
[263](#) servi sui *korr. aus* servis suis SG670
[264](#) lacerentur SG670
[265](#) perderent O93; P9629; N442; I83; perirent VD38
[266](#) *am Rande* Regulam VD38
[267](#) norma I83; normam VD38; SG670
[268](#) *am Rande* laborat VD38
[269](#) recipentur VD38
[270](#) *am Rande* Sagittis decretorum VD38
[271](#) tollentur N442
[272](#) *am Rande* Calliditates VD38
[273](#) suas *korr. aus* eorum SG670
[274](#) ipse V630
[275](#) de talibus *fehlt* SG670
[276](#) dimergatur SG670
[277](#) Et Iacobus apostolus inquit: Iudicium sine misericordia illi, qui non fecerit misericordiam *fehlt* SG670
[278](#) ait I83; dixit VD38
[279](#) Et Ioannes apostolus et evangelista ait *fehlt* VD38
[280](#) iohannes *korr. aus* iacobus SG670
[281](#) Vos tamen *korr. aus* Vos O93
[282](#) et I83
[283](#) *am Rande* longe VD38
[284](#) more *korr. aus* morte P9629
[285](#) psalmigraphi SG670
[286](#) psalmografi vocem *korr. aus* psalmografi N442
[287](#) humo I83
[288](#) et *fehlt* SG670
[289](#) florebit VD38; floriet *korr. aus* floret SG670
[290](#) positus est] est positus SG670
[291](#) nocere *korr. aus* noce VD38
[292](#) dominus SG670
[293](#) quia V630; P9629
[294](#) mudo VD38
[295](#) *am Rande* Designati VD38
[296](#) adminiculis *korr. aus* admiculis P9629
[297](#) qui *korr. aus* quo SG670
[298](#) *am Rande* Dubios Timidos VD38
[299](#) inveniant I83
[300](#) pastoris *korr. aus* pastores P9629
[301](#) matrem *fehlt* SG670
[302](#) sunt SG670
[303](#) sanctum V630

[304](#) psalmi SG670
[305](#) his omnibus] omnibus his V630
[306](#) liberabit I83; VD38
[307](#) ac I83; VD38; SG670
[308](#) et fehlt V630
[309](#) Flagitata V630
[310](#) ecclesiam pretioso videlicet sanguine suo redemptam, et nos, qui eandem sanctam ecclesiam] ecclesiam quam *korr. aus* ecclesiam N442; ecclesiam I83
[311](#) pretioso videlicet sanguine suo redemptam, et nos, qui eandem sanctam ecclesiam *fehlt* SG670
[312](#) portare *korr. aus* portari SG670
[313](#) *am Rande* defendere VD38
[314](#) debemus] dignetur et I83; SG670
[315](#) de] et a VD38
[316](#) et temptationibus *fehlt* I83; VD38; SG670
[317](#) huius *fehlt* N442
[318](#) *am Rande* maligni VD38
[319](#) *am Rande* liberet VD38
[320](#) eruat ut *korr. aus* eruat SG670
[321](#) et VD38
[322](#) currat *korr. aus* curat V630
[323](#) gratias VD38
[324](#) quod O93
[325](#) *am Rande* Infructuosi VD38
[326](#) filiorum filiarumque] filiorumque I83; VD38
[327](#) filiarumque *fehlt* SG670
[328](#) numera, *interlinear* o SG670
[329](#) revertamur *korr. aus* revertatur P9629; revertamur *korr. aus* revertemur SG670
[330](#) ne I83; VD38; SG670
[331](#) de *fehlt* VD38
[332](#) rei esse] recte I83; rei esse *fehlt* SG670
[333](#) Istis I83; SG670
[334](#) satanas N442; satus VD38
[335](#) atque I83; VD38; SG670
[336](#) eos V630
[337](#) custodiant et defendant] custodiunt et defendunt SG670
[338](#) *am Rande* Cadere VD38
[339](#) posse dominus] dominus posse *korr. aus* dominus posse dominus V630
[340](#) dederit *korr. aus* derit O93
[341](#) vobis VD38
[342](#) *am Rande* Auxilium VD38
[343](#) *am Rande* Tribuere VD38
[344](#) *am Rande* Quamvis VD38
[345](#) licet] Licet et *korr. aus* Licet SG670
[346](#) *am Rande* Inimicis VD38
[347](#) nostris I83; VD38; SG670
[348](#) simus *korr. aus* scimus SG670
[349](#) tribulationes] tribulationes nostre *korr. aus* tribulationes SG670
[350](#) cordis nostri pro vestra et nostra tribulatione *fehlt* SG670
[351](#) ovium *korr. aus* ovium O93; ovium *korr. aus* omnium P9629
[352](#) *am Rande* Valde VD38
[353](#) sunt VD38
[354](#) execramus I83
[355](#) nobis I83
[356](#) *am Rande* Servitium VD38
[357](#) *am Rande* Sicut VD38
[358](#) *am Rande* Possibilitatem VD38
[359](#) posse dederit *korr. aus* possederit V630
[360](#) dederit *korr. aus* derit O93
[361](#) *am Rande* Sedem VD38
[362](#) sunt SG670

[363](#) pascuam *SG670*
[364](#) sempiterno *P9629; N442; VD38; sempiternam SG670*
[365](#) *am Rande Societatem VD38*
[366](#) communicationem *SG670*
[367](#) *am Rande Sanam VD38*
[368](#) *am Rande Crescentem VD38*
[369](#) omnipotes *P9629*
[370](#) conss] conss Explicit *VD38; SS SG670*